

Impactanalyse:

Informatiemanagement en-deling bij terughalen V(TH)-taken

In opdracht van Mariëlle Roubos
Kwartiermaker inrichten VTH-taken
Gemeente West Betuwe

Uitgevoerd door Mark van Dalen
Informatiemanager Fysiek Domein
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Culemborg, 16 mei 2024

Managementsamenvatting

In het kader van het terugnemen van de VTH-taken (Vergunningen, Toezicht en Handhaving) door de gemeente West-Betuwe zijn er uitgebreide marktverkennde gesprekken gevoerd, waarbij verschillende mogelijkheden voor het delen van informatie zijn onderzocht. Deze gesprekken leidden tot het identificeren van een aantal opties voor samenwerking en informatiedeling. Echter, uit verdere gesprekken met software aanbieders is gebleken dat geen van de voorgestelde oplossingen optimaal is. De beschikbare opties kampen met significante beperkingen op het gebied van veiligheid en privacy, wat het delen van informatie complex maakt.

Deze situatie brengt mee dat een aanstaande aanbesteding voor een nieuw VTH-zaaksysteem mogelijk niet zal resulteren in een duidelijkheid biedende of goed werkende oplossing. Elke mogelijke optie heeft haar compromissen, wat betekent dat het moeilijk zal zijn om een systeem te vinden dat zowel aan de strikte veiligheids- en privacyvereisten voldoet als effectief en eenvoudig informatiedeling toelaat. Deze complexiteit en de inherente beperkingen van de beschikbare technologische oplossingen zouden kunnen leiden tot verdere uitdagingen in het implementatieproces van het nieuwe zaaksysteem. Daarnaast zal er met zeer hoge waarschijnlijkheid uitgegaan worden van een Europese aanbesteding, waarbij de nominale doorlooptijd van deze aanbesteding en implementatie vaak minimaal één jaar betreffen. Tenslotte zullen de medewerkers ook opgeleid moeten worden in het werken met de nieuwe applicatie en de nieuwe werkwijze, indien er een weinig tot geen tijd is voor een gedegen implementatie en uitrol kan dit grote impact hebben op de dienstverlening richting de klant.

Inleiding

Momenteel voert de Omgevingsdienst-Rivierenland (ODR) de bouwvergunning-, bouwtoezicht- en handhavingstaken namens de gemeente West Betuwe uit. In 2020 heeft de gemeenteraad van West Betuwe besloten de bouwvergunningtaken terug te halen. Het implementatietraject wordt nu voorbereid. De Gemeente West-Betuwe overweegt ook om bouwtoezicht- en handhavingstaken terug te nemen. Het onderzoek naar het nut en de noodzaak om deze taken terug te halen is reeds opgeleverd.

De ODR voert tevens vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken ten aanzien van milieu uit. De gemeente is bij wet verplicht om deze taken uit te laten voeren door de Omgevingsdienst. Deze taken blijven dan ook achter bij de ODR.

Dit document is een analyse voor het reorganiseren van de informatiedeling als gevolg van het terughalen van de bouwvergunningtaken (V-taken) en mogelijk ook bouwtoezicht- en handhavingstaken (TH-taken) naar de Gemeente West-Betuwe. Marktverkenningsonderzoek is uitgevoerd om de impact van deze organisatorische wijziging(en) op het inrichten van informatiedeling en applicatiegebruik te begrijpen. De technische (on)mogelijkheden zijn onderzocht en hebben geleid tot meerdere scenario's. Voor elk scenario wordt een indicatie afgegeven voor de te verwachten risico's ten aanzien van efficiënt en veilig informatiedelen; doorlooptijd voor aanbesteding, implementatie en opleiding; en de kosten voor aanschaf, beheer en gebruik van het informatiemanagementsysteem.

Achtergrond

De gemeente West-Betuwe heeft momenteel de uitvoering van de bouwvergunning-, bouwtoezicht- en handhavingstaken uitbesteed aan de ODR. Echter, de gemeente WestBetuwe heeft besloten om de vergunningtaken mogelijk terug te halen en overweegt om de toezicht- en handhavingstaken ook weer zelf uit te voeren. Deze overweging is gebaseerd op de visie om dienstverlening dichtbij en op maat te organiseren. Door taken terug te halen kan de gemeente meer regie hebben op het VTH-proces.

De kern van dit onderzoek ligt in de informatiedeling die noodzakelijk is wanneer de vergunningtaken worden teruggehaald. Specifiek richt het zich op de situatie waarin vergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2024 via het Omgevingsloket, ook bekend als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), worden ingediend. Momenteel maakt de ODR gebruik van het zaakstelsel OpenWave, terwijl de Gemeente West-Betuwe nog geen specifiek zaakstelsel heeft voor de uitvoering van vergunning-, toezicht- en handhavingstaken.

Waarom Samenwerking Noodzakelijk is

Een goede samenwerking en informatiedeling tussen de ODR en de Gemeente West-Betuwe is van cruciaal belang om een soepele reorganisatie van taken te waarborgen. Ook nadat taken zijn overgedragen, blijft de noodzaak voor een deze samenwerking en informatiedeling bestaan. Wanneer

de gemeenteraad besluit dat bouwtoezicht- en handhaving bij de ODR achterblijven, zal er informatiedeling tussen vergunningverlening bij West Betuwe en toezicht en handhaving bij de ODR moeten worden georganiseerd. Daarbij blijft de ODR bij wet verantwoordelijk voor de uitvoering van de milieutaken. Het efficiënt en zorgvuldig delen van informatie tussen beide entiteiten is essentieel om de continuïteit van vergunningsprocessen te waarborgen en ervoor te zorgen dat handhaving en toezicht effectief worden uitgevoerd, ongeacht welke entiteit verantwoordelijk is voor specifieke taken.

Marktverkenende gesprekken

In de loop van 2023 is er contact geweest met leverancier(s) van (VTH)zaaksystemen binnen de Nederlandse markt naar de mogelijkheden van informatiedeling en samenwerking tussen een omgevingsdienst en een gemeente.

Doordat de ODR gebruik maakt van de applicatie OpenWave, en de samenwerking het soepelst verloopt als de systemen identiek zijn is er contact opgenomen met software aanbieders. In gesprek met de software aanbieders is gekeken naar de casus van de gemeente West-Betuwe en de samenwerking met de ODR, uit deze gesprekken in 2023 zijn de volgende opties opgehaald.

1) Samenwerkingsfunctionaliteit binnen OpenWave

Binnen OpenWave is er mogelijk een oplossing om 'zaken' te delen tussen de ODR en WB. Dit elimineert de noodzaak om op elkaars OpenWave in te loggen of documenten via e-mail te verzenden. De software aanbieders zullen onderzoeken of dit technisch haalbaar is. Het gebruik van deze functionaliteit kan de efficiëntie verbeteren en privacykwesties verminderen. Dit zou de meest optimale oplossing zijn aangezien beide partijen in de eigen systemen blijven werken maar wél de mogelijkheid hebben om informatie te delen.

2) Geen mogelijkheden binnen OpenWave

Indien het delen van informatie binnen OpenWave niet mogelijk is, kunnen de verstrekte vergunningen op andere manieren gedeeld worden:

- E-mail: Niet wenselijk vanwege privacykaders.
- Inloggen op OpenWave ODR/WB: ODR krijgt een 'inkijkaccount' voor OpenWave van WB, met aandacht voor privacyaspecten.

3) Inloggen op OpenWave

Vergelijkbaar met 2, maar met directe toegang tot de database van West-Betuwe. In dit geval zou de ODR inloggen op de OpenWave omgeving van de gemeente West-Betuwe. Privacy blijft een aandachtspunt in dit geval aangezien de ODR in deze situatie ook andere zaken en informatie zou kunnen inzien die géén betrekking hebben op de ODR-zaken.

Conclusie van de opties

De keuze tussen optie 1, 2 en 3 hangt af van technische haalbaarheid, privacyoverwegingen, gebruiksgemak en kosten. Het implementeren van samenwerkingsfunctionaliteit binnen OpenWave (optie 1) lijkt de voorkeur te hebben, maar indien dit niet mogelijk is, moeten de

alternatieven zorgvuldig worden afgewogen. De uiteindelijke beslissing moet passen bij de specifieke behoeften en omstandigheden van de Gemeente West-Betuwe.

Doorontwikkelingsmogelijkheden

Tijdens het contact met de markt in 2023 was er de verwachting dat optie 1a) zeer aannemelijk zou zijn per 01-01-2026.

Ook zou er wellicht iets mogelijk zijn op het gebied van serverhosting, waarbij de ODR een gedeelte van haar serverruimte beschikbaar zou kunnen stellen aan de gemeente West-Betuwe waardoor er sprake zou zijn van één omgeving waardoor samenwerking optimaal zou kunnen verlopen.

Uitkomst gesprekken software aanbieders 2024

Als onderdeel van de marktverkennde gesprekken hebben de software aanbieders een document opgesteld in april 2024 om de gemeente West-Betuwe een beeld te schetsen van de technische mogelijkheden op het gebied van samenwerking en informatiedeling.

De communicatie met de software aanbieders verliep echter steeds lastiger en de partij gaf steeds minder initiatief om tot een werkende oplossing te komen. De conclusie van dit document was dan ook het volgende:

- Document vol met spelfouten/missende woorden, lijkt met haast te zijn gemaakt.
- Een Europese aanbesteding zal noodzakelijk zijn, schatting namelijk voor €45.000 euro per jaar + €30.000 euro implementatie. Inkoop technisch kijken we naar een periode van 4 jaar en is het totaalbedrag €210.000. In 2024/2025 is het drempelbedrag €221.000, hier zit het document nét onder, echter zoals in het document staat vallen niet alle koppelingen (bijv. EnableU), migratie niet onder bovenstaande bedragen. Daarnaast wil je ook een marge inbouwen omdat er altijd uitbreiding op het contract van toepassing kan zijn (zeker gezien de complexe situatie van ODR/WB).
- Het document gaat niet in op de technische mogelijkheden om informatie te delen tussen de ODR en WB, en volgt eigenlijk de lijn van allebei een eigen applicatie waardoor informatiedeling op drie vlakken mogelijk is:
 - Via de email (geen optie)
 - Via de samenwerkingsomgeving in het DSO (enkel in de vergunningsfase mogelijk)
 - Inloggen op elkaars systemen
 - Het "delen" van zaken in Openwave WB naar OpenWave ODR was een mogelijkheid dat in ontwikkeling is binnen de software markt. in dit document zie ik dit echter niet voorbij komen.

Eindconclusie

Voor het aanschaffen van een VTH-zaaksysteem zal vrijwel zeker een Europese aanbesteding noodzakelijk zijn, dit betekent een langere doorlooptijd dan wanneer dit niet het geval is.

Informatiedeling tussen de ODR en West-Betuwe zal een zeer complex proces worden waar op dit moment geen helder antwoord op te formuleren is. In de toekomst ontwikkelen de leveranciers mogelijkheden om dit gemakkelijker plaats te kunnen laten vinden, al is hier op dit moment weinig over te zeggen.

De softwaremarkt geeft weinig tot geen prioriteit voor het binnenhalen van West-Betuwe als klant, dit betekent ook dat de gemeente West-Betuwe afhankelijk is van de capaciteit van leveranciers voor de implementatie van het VTH-zaaksysteem maar ook voor de doorlooptijd tijdens het inkooptraject.

Op dit moment lijkt de impact daarom enorm voor de samenwerkingsmogelijkheden omdat hier geen optimale mogelijkheid voor is om dit zonder concessies uit te kunnen voeren. Elke mogelijkheid heeft op dit moment een concessie, bijvoorbeeld op veiligheid, doorlooptijd of wenselijkheid.

De doorlooptijd voor het inkooptraject wordt geschat op een half jaar, hiervan zijn bijna vier maanden de wettelijke termijnen. De geschatte doorlooptijd voor de implementatie betreft ook een half jaar, dit zou betekenen dat het gehele traject één volledig jaar in beslag zou nemen voordat er een VTH-zaaksysteem ingekocht en geïmplementeerd is, met daarbij de kanttekening dat er op dit moment geen optimale manier beschikbaar is om samen te kunnen werken met de ODR.